

**Teresa Mendyk-Krajewska,
Zygmunt Mazur, Hanna Mazur**

Elektroniczne rejestry publiczne

Ekonomiczne Problemy Usług nr 117, 507-517

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

ZYGMUNT MAZUR, HANNA MAZUR, TERESA MENDYK-KRAJEWSKA
Politechnika Wroclawska¹

ELEKTRONICZNE REJESTRY PUBLICZNE

Streszczenie

Sprawne świadczenie usług wymaga szybkiego dostępu do aktualnych danych. Działalność wielu firm i instytucji (szczególnie tych o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym) wymaga dostępu do rozproszonych zbiorów danych w celu szybkiego pobrania niezbędnych danych. Ułatwieniem dla tych czynności są centralne repozytoria danych umożliwiające użytkownikom autoryzowany dostęp. Tworzenie od wielu lat przez różne podmioty, w sposób niekontrolowany i nieplanowany centralnie, autonomicznych baz danych i systemów informatycznych spowodowało powstanie zbiorów często niespójnych, niekompletnych i nieaktualnych, z niepewnymi lub błędnymi danymi. Brak ustalonych standardów utrudnia analizę danych, ich wymianę między rejestrami oraz integrację systemów. W artykule przedstawiono zagadnienia związane z publicznymi cyfrowymi rejestrami danych będącymi podstawą sprawnego wykonywania usług nie tylko tych realizowanych drogą elektroniczną.

Słowa kluczowe: rejestr, repozytorium, dane publiczne.

Wprowadzenie

Postępująca od wielu lat informatyzacja i cyfryzacja przyczyniła się do powstania wielu elektronicznych zbiorów danych: centralnych, lokalnych, branżowych, firmowych i publicznych, o zasięgu krajowym lub międzynarodowym. W celu umożliwienia, ułatwienia i przyspieszenia wykonywania zadań przez podmioty publiczne opracowywane są systemy ewidencyjne, które zostały zdefiniowane jako rejestry publiczne w ustawie z 17.02.2005 r. o informatyzacji podmiotów realizują-

---

¹ Wydział Informatyki i Zarządzania, Katedra Informatyki.

cych zadania publiczne (Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r.). Zasady udostępniania danych z rejestrów publicznych reguluje rozporządzenie z 2005 roku (Rozporządzenie RM z 27 września 2005 r.). Miejsce, w którym dane (dostępne dla określonych użytkowników według ustalonych zasad) przechowywane są w uporządkowanej postaci, określane jest mianem repozytorium. Do udostępniania danych z repozytoriów elektronicznych służą dedykowane systemy informatyczne, w tym portale internetowe i aplikacje mobilne.

W rozporządzeniu (Rozporządzenie RM z 12 marca 2014 r.) w sprawie Centralnego Repozytorium Informacji Publicznej (CRIP, mac.gov.pl 2015) określono zasady jego prowadzenia, minimalny zestaw metadanych oraz sposób weryfikacji, przetwarzania i udostępniania zgromadzonych zasobów. W rozporządzeniu Ministra Administracji i Cyfryzacji (MAC) (Rozporządzenie MAC z 26 marca 2014 r.) określono zakresy zasobów (od 9.05.2014 r. dostępne poprzez portal danepubliczne.gov.pl) oraz terminy ich przekazywania do CRIP przez określone podmioty, m.in. organy administracji rządowej, ZUS, KRUS, Urząd Komunikacji Elektronicznej (wykaz zasobów i dostawców jest na stronie: mac.gov.pl 2014).

1. Centralne Rejestry Danych

Prowadzone w Polsce od wielu lat prace związane z tworzeniem rejestrów centralnych mają na celu ekonomiczne i bezpieczne przechowywanie danych oraz umożliwienie efektywnego ich wykorzystywania. Spośród rejestrów publicznych o strategicznym znaczeniu w świadczeniu usług warto wymienić te najbardziej znane.

Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności (PESEL) wdrożono w 1979 r. na mocy ustawy z 10.04.1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych. 1 marca 2015 r. wejdzie w życie ustawa z 24.09.2010 r., która zastępuje tę z 1974 r., dzięki czemu będzie zachowana ciągłość w prowadzeniu rejestru PESEL. W rejestrze przechowywane są dane osób zobowiązanych do posiadania numeru PESEL, zameldowanych na pobyt stały lub czasowy (ponad 3 miesiące) oraz ubiegających się o wydanie dowodu osobistego lub paszportu (msw.gov.pl 2015).

Numer Identyfikacji Podatkowej (NIP) to prowadzona od 1996 roku baza dziesięciocyfrowych numerów (nadawanych przez właściwy Urząd Skarbowy) identyfikujących podatników, przy czym od 2011 roku podatnicy nieprowadzący działalności gospodarczej identyfikowani są przez PESEL. 1 stycznia 2012 r. NIP nadany osobom nieprowadzącym działalności gospodarczej został zniesiony.

Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej/Rejestr Gospodarki Narodowej (REGON) – udostępnia zgromadzone w nim dane adresowe podmiotów poprzez opracowaną przez Główny Urząd Statystyczny wyszukiwarke internetową po podaniu jednego z numerów: REGON, NIP lub KRS (Portal informacyjny REGON 2015).

Krajowy Rejestr Sądowy (KRS) jest scentralizowaną bazą danych podległą Min. Sprawiedliwości działającą od 1.1.2001 r. na mocy ustawy o KRS z 1997 r. (Ustawa z 20 sierpnia 1997 r.). Składa się z trzech jawnych rejestrów: przedsiębiorców, stowarzyszeń i dłużników niewypłacalnych. Dzięki modułowi *Elektroniczny dostęp do Sądów Rejestrowych/Centralnej Informacji/MSiG* możliwe jest elektroniczne składanie wniosków do Centralnej Informacji KRS i sądów (poprzez stronę ms.gov.pl lub ekrs.pl). KRS zastąpił prowadzony do 31.12.2000 publiczny Rejestr Handlowy.

Rejestr Dłużników Niewypłacalnych (RDN) wprowadzono zgodnie z ustawą z 1997 r. o KRS (Ustawa z 20 sierpnia 1997 r.). Wpis do rejestru może być dokonany przez sąd lub na wniosek wierzyciela. Informację o wpisie można uzyskać poprzez stronę ekrs.pl.

Centralny Rejestr Podmiotów – Krajowa Ewidencja Podatników (CRP-KEP) stanowi działającą od 1.09.2011 r. ewidencję podatników usprawniającą proces rejestracji podmiotów i nadawania NIP. Do bazy zostały przeniesione dane z 401 lokalnych rejestrów urzędów skarbowych. W rejestrze gromadzone są wybrane dane osób fizycznych z rejestru PESEL oraz (na podstawie zgłoszenia) dane tam niewystępujące, np. numer konta bankowego czy adres zamieszkania. Za pomocą CRP-KEP zostaje nadany NIP podmiotom uprawnionym (mf.gov.pl 2015). Wpis do rejestru jest bezpłatny, a dane są utajnione z wyjątkiem numerów NIP i REGON podatnika.

Ogólnokrajowy Rejestr Zbiorów Danych Osobowych (e-GIODO) – poprzez wyszukiwarkę na stronie egiodo.giodo.gov.pl można uzyskać informacje o zbiorach zgłoszonych do rejestru prowadzonego przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (GIODO). Kryterium wyszukiwania może być np. miejscowość, nazwa administratora lub zbioru danych, numer zgłoszenia.

Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG) to rejestr podległy Min. Gospodarki, z którego dane przedsiębiorców są udostępniane przez portal prod.ceidg.gov.pl. Niestety wyszukiwarka nie jest ergonomiczna w obsłudze. Po przejściu do danych szczegółowych podmiotu znajdującego się na wyszukanej liście nie można powrócić do przeglądania kolejnych danych i konieczne jest ponowne sformułowanie kryteriów wyszukiwania.

Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców (CEPiK) – system obejmujący bazę danych o pojazdach i ich właścicielach utworzony na mocy ustawy Prawo o ruchu drogowym z 1997 r. (Ustawa z 20 czerwca 1997 r.). System uruchomiono w 1999 r., ale nadal są problemy z jego obsługą poprzez przeglądarkę Firefox. Pomimo błędów w danych (np. VIN, marka samochodu, numer silnika) od 23.06.2014 r. została udostępniona e-usługa umożliwiająca przeglądanie historii pojazdu (historiapojazdu.gov.pl) (Żółciak 2014a). Dzięki usłudze *Bezpieczny autobus*, po podaniu numeru rejestracyjnego pojazdu, można sprawdzić jego dane, polisę OC i ważność

badania technicznego. Trwają prace nad kolejną wersją systemu (CEPiK 2.0), która ma być udostępniona w 2016 roku.

Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia (KRAZ) zawiera wykaz czynnych agencji zatrudnienia na terenie RP i podlega Ministerstwu Gospodarki. Wpisu do rejestru musi być poprzedzony wpisem do KRS i do CEIDG.

Centralna Baza Danych Ksiąg Wieczystych (CBDKW) to baza danych ksiąg wieczystych obsługiwana przez aplikację EKW (Elektroniczne Księgi Wieczyste, ekw.ms.gov.pl) udostępniającą dane poprzez przeglądarkę internetową. Aplikacja (działająca od 1.07.2014 r.) umożliwia także składanie wniosków o wydanie odpisów i wyciągów z ksiąg do Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych (CIKW) podlegającej Min. Sprawiedliwości. Wdrożenie EKW i udostępnianie zasobów reguluje ustawa o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece (Ustawa z 24 maja 2013 r.), Rozporz. Min. Sprawiedliwości (Rozporządzenie MS z 27 listopada 2013 r.) oraz inne rozporządzenia, których spis jest zamieszczony w Internetowym Systemie Aktów Prawnych.

Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych (CBOSA) – w bazie są przechowywane zanonimizowane (pozbawione cech identyfikacyjnych) orzeczenia sądów administracyjnych od 2007 r. i nie ma ona statusu zbioru urzędowego. Dane są publicznie udostępniane poprzez portal Naczelnego Sądu Administracyjnego (orzeczenia.nsa.gov.pl) głównie w celach informacyjnych i edukacyjnych.

Centralna Baza Danych Osób Pozbawionych Wolności (Noe.NET) – dostęp do bazy umożliwia system Informacji Sądów Powszechnych NOE.SAD wdrożony 18 marca 2013 roku tylko dla apelacji wrocławskiej. Obecnie użytkownikami są kuratorzy sądowi oraz pracownicy sekretariatów sądowych wydziałów karnych i penitencjarnych sądów powszechnych.

Krajowy Rejestr Karny (KRK) – to baza danych karanych osób i podmiotów zbiorowych. Wypisy z bazy są udostępniane po uiszczeniu opłaty (można też uzyskać wypis o niekaralności). Do udostępniania danych z KRK zalogowanym użytkownikom służy e-Platforma MS KRK (ekrk.ms.gov.pl/ep-web). Od 2013 roku możliwa jest wymiana danych pomiędzy KRK a KRS.

2. Zasady prowadzenia rejestrów publicznych

Nie sposób wymienić wszystkie prowadzone rejestry publiczne. W zasadzie każdy, nawet niewielki zbiór danych zarządzany przez podmiot publiczny na podstawie właściwych przepisów ustawowych i służący do realizacji zadań publicznych jest rejestrem publicznym. Są więc nimi np. rejestry wyborców (polskich i zagranicznych), do których można mieć wgląd w urzędzie gminy po złożeniu wniosku (info.pkw.gov.pl 2014). Przykładami rejestrów są także Centralna Baza Danych Geologicznych, Rejestr Komorników Sądowych czy Rejestr Zastawów.

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, przy wsparciu innych jednostek, takich jak: Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Główny Urząd Statystyczny, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Zdrowia oraz ZUS, opublikowało dokument z 24.10.2014 r. pt. *Pryncypia architektury korporacyjnej podmiotów publicznych na rzecz Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa* (Architektura Korporacyjna 2014). Przez pryncypia architektury korporacyjnej rozumie się „zbiór podstawowych, trwałych zasad bazujących na strategii organizacji i stanowiących reprezentację całościowych potrzeb organizacji w zakresie tworzenia jej rozwiązań IT”. Pryncypia te (będące kryteriami przy wyborze projektów dofinansowywanych w ramach PO PC) mają standaryzować podejście stosowane przy projektowaniu i funkcjonowaniu elektronicznych usług publicznych w takich obszarach jak procesy biznesowe, dane, aplikacje, zarządzanie i infrastruktura teleinformatyczna (Definicje... 2014). Wśród wymienionych w dokumencie osiemnastu pryncypiów następujące cztery są związane z architekturą danych (kategoria ta jest oznaczana identyfikatorem PAD):

Standaryzacja danych (PAD1) – dane przetwarzane przez usługę są zestandaryzowane, a ich zbieranie i aktualizacja na potrzeby świadczenia usługi bazuje na udokumentowanych i wystandaryzowanych procesach i regulach zarządzania danymi, obejmujących reguły kontroli, korekty, anonimizacji, wprowadzania, synchronizacji i integracji danych, których celem jest zapewnienie kompletności, spójności i jednolitości danych.

Ponowne wykorzystanie danych przetwarzanych przez usługę (PAD2) – jeśli przetwarzane przez usługę dane i ich metadane są informacją publiczną podlegającą nieodpłatnemu udostępnieniu na podstawie obowiązujących przepisów oraz nie są to dane pozyskane z innej usługi, to muszą być udostępniane publicznie w formie umożliwiającej ich powtórne wykorzystanie. Publiczne udostępnienie danych wraz z metadanymi następuje poprzez ich umieszczenie w repozytorium danych usługi oraz zgłoszenie do Centralnego Repozytorium Informacji Publicznej.

Minimalizacja powielania danych w usłudze (PAD3) – niezbędne do wykonania usługi dane pozyskuje się w sposób zautomatyzowany, w pierwszej kolejności z odpowiednich rejestrów zgodnie z regulacjami prawnymi, a dopiero w drugiej kolejności od innych usług właściciela, i wówczas nie żąda się ich od usługobiorcy.

Otwarte standardy danych (PAD4) – dane wykorzystywane w usługach udostępnia się przynajmniej w otwartych standardach, dzięki czemu jest mniejsze ryzyko uzależnienia się usługodawcy od dostawcy systemów teleinformatycznych służących realizacji usługi oraz istnieje większa szansa na ponowne wykorzystanie informacji publicznej.

Pomimo wielu prac prowadzonych na rzecz ułatwienia i przyspieszenia obsługi obywateli z wykorzystaniem drogi elektronicznej udostępniane usługi nadal posiadają liczne wady i niedoskonałości. Konieczne jest np. wielokrotne podawanie

tych samych danych w różnych urzędach, a wiele procedur jest zbyt skomplikowanych. Brak jednolitego szablonu dla stron WWW urzędów utrudnia znalezienie poszukiwanych informacji, a treści na nich umieszczone często bywają nieaktualne lub nieopatrzone datami publikacji. Aplikacje i platformy udostępniane do korzystania z rejestrów publicznych powinny być ergonomiczne i intuicyjne w obsłudze. Konieczna jest minimalizacja powielania danych w rejestrach oraz ich bieżąca weryfikacja i aktualizacja podczas wykonywania usług.

3. System Rejestrów Państwowych

Rozwój usług realizowanych drogą elektroniczną związany jest z prowadzonymi od wielu lat pracami w ramach programu *pl.id* (zastępującym projekt *pl.ID – polska ID karta*) w zakresie integracji i przebudowy kluczowych rejestrów państwowych w Polsce podlegających MSW, w tym: Systemu Rejestrów Państwowych (SRP), Bazy Usług Stanu Cywilnego (BUSC), Systemu Odnaczeń Państwowych (SOP), Centralnego Rejestru Sprzeciwów (CRS), Rejestru Dowodów Osobistych (RDO). Od stycznia 2015 r. miał być udostępniony (termin przesunięto na marzec) System Rejestrów Państwowych obejmujący rejestry: PESEL, dowodów osobistych i stanu cywilnego (samorząd.pap.pl [...] Rejestry 2014). Do ich obsługi Centralny Ośrodek Informatyki MSW opracował internetową aplikację ŹRÓDŁO, która od 2015 r. będzie bezpłatnie rozpowszechniana wśród podmiotów korzystających z SRP (Źródło... 2014). Aplikacja ta ma zastąpić budowany dotychczas portal ZMOKU – Zintegrowany Moduł Obsługi Końcowego Użytkownika (Żółciak 2014b). Duża część zakupionego wcześniej sprzętu komputerowego nie będzie potrzebna do korzystania z nowego rozwiązania.

Po wdrożeniu SRP uproszczonych będzie wiele procedur, np. zgłoszenia utraty obywatelstwa (samorząd.pap.pl [...] Nowe-przepisy 2014; obywatel.gov.pl 2015). Planowane jest wyłączenie w 2015 r. Ogólnokrajowej Ewidencji Wydanych i Unieważnionych Dowodów Osobistych. Z zasobów SPR za pomocą ŹRÓDŁA mogą korzystać upoważnione podmioty, np. użytkownicy Centralnej Ewidencji Wydanych i Unieważnionych Dokumentów Paszportowych czy krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców (lista podmiotów dostępna jest na stronie projektu *pl.id*).

Oprócz rejestrów centralnych tworzone są także lokalne – ich spisy widnieją na stronach urzędów miejskich, np. UM Wrocławia umożliwia dostęp do danych z 77 rejestrów (bip.um.wroc.pl), a UM Szczecina tylko do 17 (eurzad.szczecin.pl).

Niektóre wykazy danych pobranych z rejestrów są dostępne bezpośrednio na stronie WWW lub w postaci plików w formatach xls, pdf, rtf czy aspx, co wymaga odpowiedniego oprogramowania. Z wielu rejestrów można uzyskać dane dopiero

po złożeniu w urzędzie pisemnego wniosku. Korzystanie z wykazów jest często utrudnione ze względu na niejednolity interfejs stron urzędów.

Oprócz rejestrów publicznych funkcjonują także rejestry komercyjne (niepubliczne). Przykładem może być Krajowy Rejestr Długów (KRD) Biura Informacji Gospodarczej SA. Jest to ogólnodostępna baza zadłużonych firm i konsumentów, z której dane mogą być udostępniane zainteresowanym. Także dłużnicy mogą uzyskać informacje o użytkownikach zadających pytanie o stan ich zadłużenia. Na skuteczność wpisów do rejestrów wskazują statystyki podawane przez firmę: aż 85% dłużników spłaca długi w ciągu 2 miesięcy od wpisania ich do KRD. Dostęp do rejestru jest możliwy przez portal krd.pl lub aplikację mobilną. Zarówno KRD, jak i pozostałe dwa rejestry niepubliczne (Rejestr Dłużników ERIF BIG SA oraz BIG InfoMonitor S.A.) działają w oparciu o odrębne przepisy prawne i na innych zasadach niż mniej znany publiczny Rejestr Dłużników Niepublicznych (m.in. wpisy do nich następują tylko na wniosek wierzycieli, a nie sądu).

4. Problemy dotyczące centralnych rejestrów i repozytoriów danych

Użyteczność centralnych repozytoriów i rejestrów zależy od aktualności i wiarygodności zgromadzonych danych. Warunkiem prawidłowego realizowania usług jest wysoka jakość danych. Niepewność co do ich poprawności powinna dyskwalifikować dalsze użycie. Tymczasem z raportów CSIOZ (csioz.gov.pl) dotyczących danych w Rejestrze Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą wynika, że na dzień 8 lipca 2014 r. stwierdzono 27 602 błędne wpisy (m.in. dotyczące adresów aptek). Błędy występują niemal we wszystkich rejestrach. W 2012 r. ten sam numer PESEL nadano dwóm osobom aż w 2 tys. przypadków. Pomimo wielu prac prowadzonych w kierunku monitorowania jakości danych i ich weryfikacji wiele jest niepoprawnych wpisów. Błędy wynikają z wielokrotnego zapisu danych w różnych zbiorach, z braku należytej staranności przy ich wprowadzaniu oraz braku bieżącej aktualizacji zmieniających się danych.

Stan danych w repozytoriach i rejestrach danych w dużej mierze zależy też od rzetelności przekazujących je użytkowników oraz od niezawodności i użyteczności systemów informatycznych (np. od walidacji danych). Niejednoznaczność nazw pól w formularzach umożliwia ich różną interpretację, np. etykietę pola *Adres zam.* można zinterpretować jako adres zamieszkania lub zameldowania. Przykładem niepoprawnie przygotowanych rejestrów jest przechowywanie roku w postaci tylko dwóch cyfr, wieku osoby zamiast daty jej urodzenia czy stażu pracy zamiast daty zatrudnienia – dane te z czasem stają się nieaktualne i wymagają modyfikacji. Do wprowadzania danych do rejestrów powinny być wykorzystywane jednolite wzory formularzy, co pozwoliłoby wyeliminować pewną grupę błędów.

Problemem jest też zapewnienie bezpieczeństwa danym przechowywanym i przesyłanym w sieciach teleinformatycznych oraz udostępniania ich tylko podmiotom upoważnionym. Zagadnienie to dotyczy zwłaszcza danych niejawnych, osobowych oraz wrażliwych (takich jak stan zdrowia czy światopogląd).

Jawność danych z rejestrów państwowych powoduje, że poprzez aplikacje internetowe udostępniane są np. dane adresowe nie tylko firm i instytucji, ale także osób prowadzących działalność gospodarczą zarejestrowaną na ich adres domowy.

Od stycznia 2015 roku obowiązuje ustawa z 7 listopada 2014 r. o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej nowelizująca ustawę z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych. Zgodnie z nią MAC wydał rozporządzenie określające sposób prowadzenia rejestru zbiorów danych przez administratorów bezpieczeństwa informacji (ABI). Administratorzy danych zgłaszają powołanych przez siebie ABI do GIODO, który prowadzi ogólnokrajowy, jawny rejestr ABI.

Wprowadzenie elektronicznych rejestrów wymaga odpowiedniej infrastruktury i przygotowania zarówno pracowników, jak i użytkowników. Muszą oni być odpowiednio przeszkoleni i mieć wsparcie ze strony informatyków zakładowych. W zakresie prowadzonych rejestrów publicznych powinna być prowadzona bardzo szeroko zakrojona kampania informacyjna. Rejestry niepubliczne łatwo mogą zbierać dane od użytkowników, którzy często nie dostrzegają różnicy między nimi a rejestrami publicznymi, szczególnie gdy nazwy portali czy usług są do siebie podobne (np. niepubliczny portal historiapojazdow.pl udostępnia funkcjonalność podobną do publicznej usługi historiapojazdow.gov.pl).

Wkrótce wszyscy polscy pacjenci będą mogli gromadzić swoje dane w Centralnym Rejestrze Dokumentacji Medycznej (CRDM) tworzonym w ramach projektu PI, którego celem jest podniesienie jakości i dostępności informacji o stanie zdrowia pacjenta i jego danych medycznych oraz usprawnienie obsługi pacjenta poprzez elektroniczną realizację usług związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Zgodę na przechowywanie dokumentacji medycznej w postaci elektronicznej można wyrazić przez Internetowe Konto Pacjenta (IKP).

Utworzenie portalu zbierającego dane medyczne na wzór portalu publicznego może mieć bardzo poważne skutki. Od czasu wprowadzania CEIDG (1.07.2011) odnotowano już 24 podmioty pobierające od przedsiębiorców opłaty za wpis do ewidencji komercyjnej utworzonej na wzór bezpłatnego rejestru publicznego CEIDG (Zahorska 2014). Jawność rejestrów umożliwia dostęp do nowo wpisanych danych przedsiębiorców i kierowanie do nich propozycji odpłatnych wpisów do rejestrów niepublicznych. Do kwietnia 2014 r. odnotowano 158 zgłoszeń tego typu działania, a w okresie maj–październik 2014 r. – 71 (tamże). Z powodu licznych nadużyć zasadne wydaje się wprowadzenie jednoznacznego identyfikatora do oznaczania portali i rejestrów publicznych. W październiku 2014 r. firmy Agfa HealthCare i Exea uruchomiły platformę do kompleksowego zarządzania danymi medycznymi (www.erdm.pl). Proponowane usługi przetwarzania informacji kli-

nicznych i obrazowych adresowane są do szpitali, przychodni oraz sieci placówek ochrony zdrowia. Elektroniczne Repozytorium Danych Medycznych (ERDM) znajduje się w centrum przetwarzania danych Exea otwartym we wrześniu 2013 r. w Toruniu.

Coraz częściej dane są przechowywane na serwerach zewnętrznych lub w chmurze obliczeniowej (ang. *cloud computing*), mimo iż nie ma gwarancji ich bezpieczeństwa. Dostawca usług dla podmiotów publicznych jest zobowiązany do podania wszystkich lokalizacji serwerów przechowujących lub przetwarzających dane (*Dziesięć zasad...* 2013). Zarówno administracja publiczna, jak i ochrona zdrowia muszą być odpowiednio przygotowane do korzystania z *cloud computing*, tak by skutecznie zabezpieczyć dane (osobowe, medyczne czy wrażliwe), którymi będą zarządzać.

Dla zachowania najwyższego poziomu bezpieczeństwa gromadzonych danych należy sformalizować zasady współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług informatycznych. Korzystanie z usług zewnętrznych centrów danych powinny regulować odpowiednie umowy SLA (*Service Level Agreement*), definiujące zakresy odpowiedzialności po obu stronach (dostawcy i klienta).

Podsumowanie

Liczba tworzonych rejestrów publicznych i systemów z nich korzystających stale rośnie, stąd konieczne jest ich usystematyzowanie i ograniczenie redundancji danych. Wybrane rejestry powinny być zaklasyfikowane jako referencyjne (bazowe dla innych), gwarantujące najwyższą jakość, poprawność i wiarygodność danych. Dokonywane w nich modyfikacje powinny kaskadowo wpływać na zmiany w rejestrach pochodnych. Przechowywanie danych w postaci elektronicznej musi być zgodne z przepisami i wymaga szczególnej dbałości o bezpieczeństwo. Konieczne jest standaryzowanie i weryfikowanie zapisu danych.

Istnieje obawa, że integracja i interoperacyjność eksploatowanych systemów spowodują utratę kontroli nad nadawaniem i przestrzeganiem uprawnień do odczytu i przetwarzania danych. Na stronach internetowych brakuje wyraźnych informacji o charakterze rejestru (publicznym czy nie), co wobec powstających podobnych rejestrów komercyjnych może prowadzić do nieprzewidywalnych skutków.

Rozwój rejestrów wymaga szkolenia pracowników, prowadzenia kampanii informacyjnej dla obywateli, w celu świadomego i bezpiecznego korzystania z nich.

Literatura

1. *Architektura Korporacyjna Państwa. Dokumenty* (2014), mac.gov.pl/projekty.

2. CRIP, mac.gov.pl/projekty/danepublicznegovpl-crip/opis-projektu (2015).
3. *Definicje pryncypiów architektury korporacyjnej podmiotów publicznych w kontekście kwalifikacji projektów do dofinansowania z PO PC* (2014), MAC.
4. *Dziesięć zasad stosowania usług chmurowych przez administrację publiczną* (2013), www.giodo.gov.pl/plik/id_p/4308.
5. info.pkw.gov.pl/rejestr-wyborcow-samorzad/rejestr-wyborcow.html (2014).
6. *Internetowy System Aktów Prawnych. Księgi wieczyste i hipoteka* (2015), isap.sejm.gov.pl.
7. mac.gov.pl/projekty/danepublicznegovpl-crip/dokumenty (2014).
8. mf.gov.pl/administracja-podatkowa/dzialalnosc/rejestracja-podatnikow (2015).
9. msw.gov.pl/pl/sprawy-obywatelskie/centralne-rejestry-pan (2015).
10. obywatel.gov.pl/zmiany-prawa-urzednik (2015).
11. Portal informacyjny REGON (2015), stat.gov.pl/regon.
12. Rozporządzenie MAC z 26 marca 2014 r. w sprawie zasobu informacyjnego przeznaczonego do udostępniania w CRIP, DzU 2014, poz. 491.
13. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych, DzU 2013, poz. 1407.
14. Rozporządzenie RM z 27 września 2005 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu udostępniania danych zgromadzonych w rejestrze publicznym, DzU 2005/205.
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie Centralnego Repozytorium Informacji Publicznej, DzU 2014, poz. 361.
16. samorzad.pap.pl/depesze/polecane_artykuly.energetyka/136625/Rejestry-inaczej--Obowiazkowe-zmiany-w-czynnosciach-po-zmianie-systemu (2014).
17. samorzad.pap.pl/depesze/wiadomosci_centralne/136626/Nowe-przepisy--Przeglad-prawa-w-zwiazku-z-Systemem-Rejestrow-Panstwowych-od-2015-r- (2014).
18. Ustawa z 20 czerwca 1997 r. Prawo o *ruchu drogowym*, DzU 1997/98, poz. 602.
19. Ustawa z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, DzU 1997/121.
20. Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, DzU 2005 nr 64, poz. 565.
21. Ustawa z 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, DzU 2010 nr 217, poz. 1427.
22. Ustawa z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, DzU nr 112, poz. 654.
23. Ustawa z 24 maja 2013 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece.
24. Zahorska J. (2014), *Oszustów przybywa. Prokuratura i sądy nie widzą problemu*, 02.12.2014, biznes.onet.pl.
25. *Źródło – bezpłatna aplikacja do obsługi Systemu Rejestrów Państwowych*, MSW, 27.03.2014, msw.gov.pl/pl/aktualnosc.
26. Żółciak T. (2014a), *CEPiK: „Historia pojazdu” z błędami. Będą problemy ze sprzedażą samochodów*, prawo.gazetaprawna.pl.
27. Żółciak T. (2014b), *ŹRÓDŁO kłopotów, czyli nowy e-system dla samorządów*, serwisy.gazetaprawna.pl.

PUBLIC ELECTRONIC RECORDS

Summary

Efficient service requires fast access to up-to-date data. The activities of many companies and institutions (especially those of a national or international character) require access to distributed databases to quickly collect the necessary data. Helpful for these activities are central data repositories allowing users authorized access. For a number of years, the creation of autonomous databases and information systems by different entities in an uncontrolled manner and without central planning has given rise to collections that are often inconsistent, incomplete and outdated, with uncertain or incorrect data. The lack of established standards makes it difficult to analyze the data, exchange them between registers and integrate systems. The article presents the issues related to public digital data records underlying the efficient provision of services, not limited to those carried out electronically.

Keywords: registry, repository, public data.

Translated by Zygmunt Mazur